

یکی محبوسه

منبرمات

یکی مجموعہ : نسخہ بنی تقدیم - محمد فؤاد : نہالی - یعقوب قدری : مرادبده - احمد رفیق : یشیل بروسه پانتخت ایکن - احمد ہاشم : « غربا خانہ اقلان » - فالج رفقی : یشیل - م . صہ : یشیلہ تزیینات - محمد ضیا : اسکی بروسه - رمید : تورک صناعی و بروسدہ کی محصولات - نجم الدینہ : یشیل جامع - مصطفیٰ لطفی : بروسدہ بیلدیرمک دوکونی - م . شرف : جغرافیادہ بروسه - بردلی طاہر : بروسل اویجہ جی فیخری - صلاح الدین رضا : بروسدہ محلی حیات - آرام غلانی : بروسنک فتحی و موسویل - محمد فؤاد : بروسیہ دائرہ وثیقہ - محمد ضیا : بروسدہ ایک بوجکچیلیکی - مصطفیٰ زہاد : اولیا چلبیدہ بروسه - * * * : بروسه قابلیچہ لری - مرہندیس دلمہ : بروسه اولری و خانلری - * * * : پیر لوندہ بروسه - * * * : شیخ کشتری و قرہ کوز - بروسدہ کی زیارتکھلہ ایچون رہبر و مختلف بروسلی شاعر اردن پارچہ لری -

اشغال آلتندہ بروسیہ عائد خاطرملر

اسکی بروسدن منظرملر : امیر سلطان سیتی

اولوسه اوراده قابر برسر سرك ! پولی هیچ کيسلر بگله يور ؛ سنگلا مشغول اولان برکيسه يوقدر . ايکيده برغمدن شكايت ايدرسك وسرته محتاج ديرسك ؛ کيک نه اومورنده ؛ اولدکن صوکره رحمة محتاج اوله چسک . فقط اودر يادن سنگ حصه که بر قطره دوشمه چک . زوا پر يوزنده برزده ثواب ايشله مدک . کرچه اخروي سادته يله رشکل و پرن شو قايگ کوردی ايشلردن دهها کوزل خيالار ياراتک ، لکن بو خيالار کيزی دوشن چينيلر کي کون کورمه دن چورو بوب کيشی ، چونکه هيچده قدر تکدن ده اوستون حدودسز بر احتراصک محصولی ایدی .

••

پوله دوشونه رک ، باتی اوچنده ديز چو کيکيم اولوگ سرانجامی قيصايتوردم . اوگ حدودسز شيه ، اوخيله ، اورجت وغفران حسنه وجود ورن واديتک زکودشدن تربته صورتده تشيل ايدن مختياردر . ياشارکن دنيا ، اولورکن عباقي متح ايتک ايشته دی . ياشارکن قدری حکمنه رام ايتشیدی . اولدکن صوکره رحمة سرا ايدیور : « سن شو قيهده آييق بر اقدن بردن کير » ديور ؛ سکون ورکوده سرا ايدیور : « ني قايلاک ، ني صارک ! نهايتز اوقوی ، بکا نهايتز درجه ده طاني قياک ! » ديور ورحم قيهده آييق بر اقدنی بردن کير يور و سکن اطرافي بر آناک قولاری کي صاريور ، آه ، سورن ويشيل سکون ! جتي بوند باشقه تورلوتخيل ايدمه يايی ؟ بوتون بر ملنک مخيله سيزدکه ارکا ، صغرچه سوزدن برمايه صوکنده نهايت بوصودنی ورمش .

••

شو وحشی وجوشغون اولرک آرمسته صنعتدن بحث ايتک برکفردر . بوراده هيمن ايشله مش بر زرد کولچي ايجنده بر دامله روحن . اگر خارجه کی سسلرک بزه قدرکله می ممکن اولسه ده بزه صورسه لرک : « کوزمه لک نه در ؟ » هيچ دوشومدن « بو يوشلاکدر . » ديه چکيز . چونکه بزه بوراده ، هر هانکی برشيته طيشندن باقق خاصه می غائب ايتک ؛ يالکنز باطنی دغل ، باطن اولدی . ييليرکله هيچ بر « اثر صنعت » بزه بوعدایي ورمش .

بعفوب فري

« شرباخانه لقلقان »

يدي سکر سته اول ، بر تعطيل هفته سنی کچيرک ايجون بروسه يه کيتشدم . اوج درت ساغلتک حزين ، کيرلی ، اکنجيميز بر واپور سياچتدن صوکره ، اووالر ايجنده ايری بر طيرطل آغرايله سوروکتن اوقق رشندوفر ، ني عين کونک آقاشمده ، فرا کافي پرودور کي سازه قدر يوکله ن کيشک اتکنده می يشيل شهره يرافشدی .

اوصرمده استانبول کنجری آرمسته « معاری بر مليتور ورك » حکم سوريوردی . هرکس اولجه ايشيله مش اسني بر معماراسنی بولته اختصار ايدیور ؛ مقاله لر ، اختيار سرمرک معنا وصال تندن بحث ايدیور ؛ شعرل ، کر وستورک کوزل لکني سويليوردي . ادبيات لسانی ، ديوارچی و مرانفوز اصطلاحيله دولشیدی . تورک مدنيتک اولچوسى منحصر « معاری ، اولمشدی . معاری مناقشه ليله بايجاد دوستقلر تأسس ايدیور ، دشمنقلر وجود بوييوردي . بن بيله يراقشام ، کورپدن استانبول کچرکن ، ايجو خقيق منقارملری ، آلتون سازه ترسم ايدن يي جامک معيارينه داثر بر مناقشه يوزندن اسني بر مکتب ارفداشله مدت حيات ايجون بوزوشمدم .

ملی شعورک اويا ندر دینی درونی قوتلر ، هنوز بوبوک فلاکتله دوکولممش ، بوبوکنی رشدين بولممشدی ؛ بوفوتلر هواقی فشنکلر کي ، حياتک کچمسته رنگلي آتشلردن نقشلرچيزه رک داغبلوب کيدیوردی .

اوصرمده ، بيم بروسده نه يايه جيم بالی ایدی : آکده لری کورمک ، قنقلر وچينيله داثر تدقيقته بولتق ، صورمق ، دوشومک ، بوبولمق و نهايت معيارينک « تاريخ » و « يدع » ی حقنده آجوق اويدورمه يکي برکشله زنکين ، مستقبل منقشلر ايجون ، برنده طولانش قوتلی وثيقه لرک مسلح اوله رق استانبوله دوتمکدی . اوله يايدم .

چيکرکده خداوند کارک تره سنی زيارت ايتدم . تره اراک کما ايجونر سته لکدر ديه کوسترديکي بکلام قديمک يازی و تدهينه قدر وحيه يله بقمده تره مک قسبی اولوسی ساطانک ، حيلان دريسندن بر سجاهه ، برزده لی کوماک و بر معقردن عبارت جنکارانه متروکاته خيشله اللری دوقوندردم . سراده يه کيتدم . تره مک رنگارنگ جيني باغمسته ده ارغيش ياقوندن رزمی لاله وفرغقلر کله واسنه اوزون مدت اوطولراق دوشوندم . دیکر برون يشيل حامهه کيتدم . « ديوارلی قايلايان يشيل چينيلر بومعبدک درونه اسرار تکيز دردن آتی آيدنلانی وريوردی . او آيدنلقده قيميله ، قنقلر او واملر حقنده اوزون اوزون قونوشدی . قيم « غريبشي ، ديوردی ، بر زماند نیری استانبولدن کلنلر هب بکا سوردی بکتر سؤلر ی صوريور . » اجنيلرک

يکي مجموعه

چوققله زيارت ايتديکي جامع قيدرلنک چونی کما بوقيمده ذی ، کوزه و صفوتسزدی . بکا جامک ، و فيق باشا زماننده ، « ديوار ويله » اسمنده بر فرانز معمارک نظارقی آلتنده ، کومولو اولدنی طور اقراردن چيقاريلوب تعمير ايديلديکي زمان چالان چينيلردن بحث ايتدی وبوايشه داثر فضله تفصيلات آتی ايسنورسم بروسده ، الی آکتش سنه دنبري متکتن ، تورک محی و تورکک منت مرا فاقبي ، متقاعد فرانز قونسولسی ، « فرانسوا بای » اسمنده کي اجنيله کوروشمه می توصيه ايتدی . « فرانسوا بای » اسنی ايلک دفعه ايتشيتيوردم . برچوق فرانز ادبيلرک شرقه داثر يازليرنده بواسم ، کالر وچينيلر آرمسندو ياشامق ايجون بروسده اتر وای اختيار ايتش غريب برصنت جتو نکل اسمي اولرک کچيوردی . زيارت ايجون مساعد ايستمک اوزده يازدين مکتوبه موسيو « فرانسوا بای » عين کونده جواب ویردی . فرانسوی کونی ، اوکلدن صوکره ، سدباننده کي اونده بکا منتظر اوله جندی .

فرانسوا بای ، بني باغمسته چنار و طوت آغا جلری کولکسند قوبل ايتدی . سبهارلر ياقدی . قيوه ايجدک . بر آرز صوکره گوش برسی ايجنده « آهو دودو » شرقي کيتيردیلر . ايشده يازيل يازيل يانان ، بلور حلدردکي مطر ، صوغوق ، آل مابيله بوزالزمی سرنلتدک وصيرمه ايشله می ايبک يشکيل له دوداقر غمی قورور . تدق بوقونوشورکن ايکيده ، باغمه ک بيل سسلری و سرچه چوبلريله دلويشيل درنلکلرندن ، لنده تازه طوت دولو برطافله ، باتی اورتولور کنج خاتم و ياقرزمی دولو برقي چو جني چيقيوردي . مادام باي ، هر برنه خالص تورکچه ايله « هرکله کوله .. نهمان ايستره کنر ينه کلک ... کندی باغمه کنر کي .. » ديوردی .

موسيه فرانسوا بایه ، برچوق نازوشاعرا رک يازليرنده تعريفی اوقومش اولدي ناز و ادبانه کچن اونی کورمک و کندني سنی طابق اوزره کلد يکمی سويلدم . زوالی آتم منون اولدی . فرانسوا بایک « دهادن محروم برنوع » بيه رلوتی « اولدنی ، ايبی اوج سوز تا عطيتسند صوکره آکلاشمدم . بيه رلوتی ادباني برنوع آنيوردمک مستينه طولونلر اوزونده ايلک تأثيری ، اولره « بيه رلوتی » ی انوتيرمقی اوليور . بو ادبياتک سرخوشلردن تورک ، خرسيتان ، رلی و اجني برچوق انسان طاييدم . بونلرک هر بری ، تورکاری ، منارملری ، قهرلی ، سلولری ، چودملری ، چوبلری ، قسلری ، ايوبي بوزال ييجی ، کنديسی کشف آتش اولديغه و کندي سندن اول بوکوزلاک عالنگ انسان کوزونه مجبول اولديغه قائم اولديني حيزته کوردم . بونلر ذوقلری آکلاعتی ايجون « بيه رلوتی » نک

ليکلاورد . بيلم . روسه ي کز کزن کورد کزي ؟
قواطر چارشينسک اوزنه سندن بر ميدان وار ،
بوميدان معلول بعض حيوانلرک دارالجزميدور .
قنادي ويا بجانغي قيريق ليلکر ، بوماش قازغله
کور و صاغر باشقشيلر بوراده خلک صدقه سيله
اعاشه ايديلر . قواف اصنافک ايلقله طوتديني
يوز ياشنده ، باقديني سقطليلکل قدر عملمانده
بر اختيار ، طولانان صدقه ياره سيله هر کون
اشکنبه اکبر ، تميزل ، پارچالار و انسان
مرحته التجا ايند زواللي غليل قولشله داغيدير .
قواطر چارشينسندک سقط ليلکلردن برايي
دانه سي بورايه آلدن . بنده آرتق بر اختيار
سقطليلکلدن بشقه نيم ؟ بو کوشه اونلر
وتم ايچون غرغراخانه در . صوک کونلر عيزي بوراده
برکده باشايوب اوله جکر . اونکچوز باويونه
« غرابخانه لقلان » اسني وردن .

في الحقيقه فتادلي قيريق برلک ، بياش البسلر
کينش رسته کي ، اوزافده آغاجلرک آرمسند ،
ملول دولاشيور و ايپده بر ، دالير
وياقراقل آرمسند کورون مائي وسر بست سها
پارچلر نه قيرمزي يوارلاق کوزلرله دوروب
باقيوردی .

پاويونک اوج باصه قلي تخته مريد بونندن
جيقه قيرنجي اوطيله کيردک . کيردکيز اوطه
« سمدی اوطه سي » ايدی . محتواني اعتباريله
ترکاري اشيائاتان ايتيقه جي مغازملرندن فرقلي بو

بونلر اوله باغجه لدرکه آغاجلرک ميومسي باشايارله
بک لزومي بعض حسار و فکلردور . باغجه
مزارستان قوقوسي نسر ابدجک آغاجلر دیککله
هارني خزانله تمديل ايلک واکوا هر موسم ايچون
« فکر » ک آجي لدتي ورمک ايسته م .

باغچک اونه سنه برسنه داغيلان ، تپسي
سيوري آلي کنيش قيصه چاملردن برتک اوکنده
دوروب آکلاندي :

— بو چاملري سبيلز باغجه دیکدم .
تورکجه اسني مع الاسف بيلمه دیکم بو آغاجي ،
دورن مولوي به بکزدیکم ايچون سورم . باقکيز
بو چام ، دوران هواسنده اچيلمش برمولوي
تنوره سني آکدرميورمي ؟ بو چاملره باقديقه
صابورمک باغجه عظيم برساغخانه در و ايچنده
بناني مولولر ، جانجا کندن کچمش ، بلبلرک
آهنگيله دونور
او صرمد ، يان يانه بر قاج اوطه دن عبارت ،
خراب بر اوقاي بنا اوکنه کشدک . موسيو
فرانسوا ي :

— ايشته غرابخانه لقلان ! ديدی . بيلکککه
باغچمک بوکوشه سي ، حقيقت شکلي املش کندي
خيالدر . بو خراب اوج اوطيله اونلر چويران
باغجه کوشه سنده عمرمک بوسوک کونلر ، سکون
وتخيل ايچنده کيچور . فرصت بولديقه بورايه
التجا ايدرم . زوجم بيله بکا بوراده زفاقت ايتز ،
بو ازوا کاهمه آرقداشلمر بالکيز سقط واختيار .

جله لزدن بشقه جلله بوله سرن « بيه رلوي » نک
مقلدي عداولتني قحارت تلي ايدرل . « فرا -
نسوا ي » نمونه لري کوندن کونه جولان بو نورک
جملرک صيبيلرندن ري ايدی . بکانه آري اوي ايدی .
ذوفک سراق تحريک ابدجک برچا به سي اولديني
اوکر تمکدن درين برخط آليوردی .

اولا کوشي کز ديري . بوکوشده مراديه نک
چينيلري تقليد اکونامه ده ياديرش رنگي بر جدار
پارچه سندن بشقه شاين دقت برشي کورمه دم . ذاتا
موسيو « فرانسوا ي » کوشکنه فضل اهديت ورميوردی .
جيانک شاماري باغچک مهجور برکوشه سندی
« غرابخانه لقلان » ايدی . بوکولنج تسبيک
سبيتي « فرانسوا ي » بکا سورکه آکلاندي .
کوشکن جيقق و باغچک هر قطعه سنده ، اوزون
اوزون دوروب قونوشه ق ، دولاشدق . هر
آيدمه خانه صاحي ، باغچسنگ بر خصوصيتي
ايضاح ايدميوردی :

— باغچي باقيز بولديکزي دکلي ؟ باغچک
بومتروک و پریشان حالتي کيدم ايسنه دم . صارماشق
اورويجک آغلري کي بري برنه کچسي وبوتون
آغاجلري قايامه سي ايچون سله ج بکده . بو آغاجلره
قازمه قاريتيق صاجلي انسان باشلري منظره سي
ورمک ، دالاره بو آغزين انکشاف آلدريمق ،
حاصلي باغچه سر بست راورومان منظره سي ورمک
ايچون بيلسه کز نه قدر چالشم . تورک صنعتک
محتي بکا « طبيعت » محبتي ويردی . طبيعي قيده
تابع کورمک ، بشکدي اذاورميور . بر باغچه ايچون
بر اورمانه بکزمکدن ده کوزل نه اوله بيلير ؟
شدی « لونوتر » اصولي فرانسز باغچه جيلی بکا
برچيرکک و بر معاشق کي کورونمکده در .
صورکه ، بکا باغچسندکي اغاجلرک حکمت
انتخابي آکلاندي :

— بلکه دقت ايتديکزي : باغچمک آغا
جلري اکثريله سکود ، صارماشق و سلويدر .
باغچه اولوم واخرويت رايحه سي داغيتق ايچون
بو نوع آغاجلري ترجيح ايشدم . اطرافدن
بورنکزه کن بوزارلق قوقوسي ايشته بويارقلردن
داغيلور . مزارلني هيچ برمت سزک کي
آکلانمشدر . فرنک مزارلني اولومک طالني
و خشين کوزلکني بوزاره اوراده ، صانک
طاشلري ده ديك وکوشه لي يان بوزلي بر هوا
دولاشير . صانيلرک هراولو ، سوسلي و صاغلام
مزارينک قبوسي آرقه سنده ، خود پرستانه برصورتده
صافلاشم . معجزه هجوم ايگه اماده ، بکيچور .
خرستيان مزارلنک آغر سکوتنده محسوس
اولان عاداتا خصوصتدر . حالبوک سزک مزارلقلر
کزک هواسنده هر دولو مادي حرملرک تقاضندن
قورتولش برتسم دولاشير . مسلمان مزارلنقده ،
انسان ، هراولو ايچون دوروب آغلامق ايشتر ،
اوقدر هراولوموس وجاهت يقيندر . مزارلقلر کزي
شهرلرک کزک اوزنه سنده قورمده حقايقکزي .

روسه منظره لرندن : کولک دره نک کورووشی ..

کوچک اوله کندرت در قیاس اچیلیر ایله قایلیدی .
سعدینک ، برانکیز طرفندن هندستانده ایلده ایدیلن
مجمول برشمری ، چینی اوزرینه ، نایت کوزل برتلیق
ایله یازیلش ، قاپیه قارشى کان دیواری بوند بویه
قابلاوردی . چینیك دیگر نقشلری ، کرت
کاسلر ، یارافلر و بیللر ایدی . بو اوله
چاییز اوراق کشتاندی ؛ قوقلری ، سسلری
کولکلری دیشاریدکی باغچه کوندر یوردی .
«فرانسوایی» حرارته آکلا دیوردی :

چینلری ایشهور چینلر اوزریدن
قوییه ایتدیرم . سعدینک بو شعرى خطاط
حافظ (۱۰۰۰) [۱] یازدیرم . بو آدم تورک
خط و تذهینک بروده صوک استادیدر .
چارشیده کوچوک بر دکانده صوک شاه
ازلری ، آرتق یازی کوزلکلی آکلایان بر
خلق کلا دیسی اچینده وجوده کتیبیور . بو آدم
اختیار درو آیدر ، زنده ایشه اوله جک . کیدیکز ،
طاییکز ، اوکا تلی و پرپز .

کیدیکز ایکینجی اوله «کل و بیلل» اوله سی
ایدی . بو اوله ک دوزلری ده برنجی کی چینلی
ایدی . فرانسوایی اوله یه نهدن «کل و بیلل»
اسنی و پرپکی ایضاح ایتدی :

— اون اون بش سنه اول نی زیارته
کلن بر اجنی ایله شرق لسانیرک زکینلکی مقده
بر مناقشه مر اولدی . بو آدمه دشمده کلن
«کل» کله سنک مر کینشدن یوزلرجه سقت ،
بو یوزلرجه قالدن اسنی وارد . ادعای اثبات
ایچون بو اوله ک جدارلرینه «کل» کله سیله
ترکب ایدیلن بوتون اسلری یازدیرم . ایشه
کلمدار ، کچره ، کلپو ، کرخ الخ ...
بوسلم تفتیش برلته اوقاق ، زکلی داترمل
ایچنه یازلشن و چینیك مختلف نقشلری ایچنه
داغیدیلشیدی . «کل و بیلل» اوله یه ده «سعدی
اوله سی» کی اسنی تورک صنعتکارلریک ال
ایشلریله ، صجالح و فیل دیتی صایی بغه قاشیقتر ،
اوقلر ، لکن و پرقرله کوش آینه لره ، مانعائلر ،
نارکولر ، خلی بارچیلری ، چومرلر ، کتاب جلدلری
و پوک بکیزر اشیا ایله لبال دولو ایدی
«فرانسوایی» هر بارچیه یی اعتنا ایله البته آتیر .
آیدیلشده طویور و هر نقطه سی مقده
بدیی و تاریخی بر چوق ایضاح و بریوردی .
بن دیکلمکن پورولشدم . هر اوله ک زیارت
برسات سورمشدی . اوچونجی و سونکینجی اوله یه
چیک . بواوله «وفیق پاشا اوله سی» ایدی .

— مرحوم وفیق پاشا دوستی و برهمنی
خاطر ایله دوله ورمشدر . اونکچون تورک
صنعتی و برهمنی سولر ایچون بو وزرک خاطر سی
عززد . بشیل جامع اونک بوشهر هدیه سیدر .
تعیردن اول یشیل جامع بر خرابه ، بر مزبله
ایدی . ایچیری ، تا قییه قدر طوارقه دولو
و قیه بر چوق برلندن چالاشل . یقینلا اوزره

[۱] مع الاسف اسم خاطرمده قالمادی .

ایدی . تعمیری برمشکل مسئله ایدی . وفیق پاشا
بو ایش ایچون ، فرانسه دن مشهور برمعداری ،
«دویارویله» یی برهمنه جلب ایتدی . «دویار-
ویله» ، جامی دوله واران طو برافلری تمیزلشکر
ایشه باشلادی . جامک یشیل چینی خزینسی ایشه
و عملی دن صو کره حیران کوزلر مرئه انکشاف ایشدر .
صو کره قبی دیمیر اینچرله طو تیروب چالافله
چینطو دوکدرلرک قیه تحکم ایدیلدی . بک
اسکی برآیده اولان یشیل جامک بو یی حال
ایشه بو تعیردن ایلری کیور . «دویارویله» ،
یشیل جامک تعمیری مناسبته تدقیق ایتدی تورک
معداریس مقده قیمتی براتی یازمشدر . بو اثرک
نسخلری نادر در . بکا هدیه ایتدی کی نسخه یی
کوشکده اسکی بر تورک جلدی اچینده محافظه
ایدیورم . ظن ایدرمک استانبوله موزه خانه
کیتخانه سنده ، بو کتاب برنسخه یی ده وار ...
بو اوله ک علوانی اسکی بر تورک قومانلک خرابه
سندن صائون آلمه ، بو طوانی داغیشدن ،
اولدینی کی برندن سوکوب بورایه قدر نقل ایتک
و بورده برینه قویک ایچون بیله کز نه
مشکلاته قاتلاند ، نه ندا کارقلره راضی اولم .
باقیکز .. آرده دن چکی بونجه عصرلره رغماً حالا
زنکری ، آلتولری و اوامالی یوزولیلان بو
علوان ، یالکز باشنه بویوک مدنیت اثباتی دگیدر ؟
وفیق پاشا اوله سنه کتجه یه قدر زائرک فصل
پورله جتی تخمین ایش کی ، فرانسوایی ، باغیه
واضافه نیلور اوومه ناظر ترککاری دیمیر
یارمقلی عرملرک اوکته ، بوموشاق و درین سدرلر
قویدورمشدی . بوسدر زردن برنه کندی آه رقی ،
برمدت ، دیشاریدن کلن ییراق حشریلری وورده
آقان صولرک شارلنسی ، کوزی قاپیه رقی دیکیدم .
فرانسوایی بایک تورک صنعتی سونیتی و آکلاییشی ،
برچوق ترک کرکی کی ، بک خوشمه کیشه مشدی .
بش دکنشدرمک صورتیه دیکندک ایچون
فکری آییقجه سولدم .

— موسیو فرانسوایی ، بیلیمورم ایچون ،
سز اینجیلرک تورک صنعتی ، وعلی العموم شرق
صنعتی تقدیر ایدشکزد عزت نفسی جریمه دارایدن
برشی وار . «کل و بیلل» اوله سنده ایکن ، بکا
اسی برلکن قباغی کوسترمشدیکز و بونایر لوجه
اوزنده ، اوقل دیکلرله یایشل نقشلره قارشى
مفرط بر حیرتله متحیر کوروشمشدیکز . فضله
تقدیرکار اولقدن زیاده فضله متحیر . اثرل مرئه
قارشى حیرکنز ، . زه اوله کیورکه —
ذکر کز می استصفا ایتکزدن کیور . بز شایان
حیرت دکل فقط شایان حیرت درجه ده کوزل
شیلر یایدی . اوچ بیک ، دوت بیک سنه اول اهرام
یایشل ، ابوالهول یوتولش ، «لوقسور» معبدینک
ستولری بیکلش و بوتون بولر ، بز کی ایکی قولی ،
یا باقایی ، فقط تحیر به وعلجه بزدن آکچی
نامتایی درجه ده دون اولمی لازم کلن انسانلر
طرفندن یایشل ایکن بوکون ویلخود اوچیوز سنه

اول بر انسان ایچون برافیر لوجه یی دانتلا حاله
قویش اولمده نجیا شایان حیرت نه وار ؟
معجزلر ، وساطتک ابتدائی اولدینی دورلده
اولوردی . بوکونکی وساطتله انسان ایچون اوچوق
بیله معجزه دکل ، شوقدیرک کولوق برتقانی اسکیدن
کر وائرلک اون کونده کیده مدینی مسافله بر نامه ده
فیرلا مقده بیله آرتق فوق العادله ک یوق ؛ قوندوزک
دیشلرله اغاچ زنده لسه شایان حیرت در فقط انارک
بافیر لوجه یی سولسه یی هیچ اوله دکل !

فرانسوایی ، بر آزدوشونکدک نمکر موجدیتدن
شبهه ایتدیکم طاتی برادا ایعتراضه جواب ووردی :

— حیرت ایتمک ایچون صایدیکز
سبیل بری بالکس حیرت ایتک سوق ایدیور .
زماغزده هر ایشی ماکنه ترک ایدن انسان
الی مارتن کندی مهارتله کوزلکی یاراقندن عاجزدر .
انسان آری اولان ماکنه ، انسان عادی بشدر و مش
و کوچولوشدر . اسنی اثرک کوزل آزلری کورچکه ،
بوکونی متدی انسان اثرک و قتیه نهره مقدر
اولش اولدینی کوروب استعراب ایدیوروز . اسنی
مصره ، بابل ، کلدان ، یونان و فیکه آزلری ، اسکی
عرب و ایران ممنوعاتی بری بوکون هب بو حیرته
حیرت ایتدیرور . حیرت بر بوکونکی انسان اثرک
یچزندن منبئدر . بوکچون درکد بویک آساقته
لرله قولایچه حفر ایدیلکی بیلدیکز یا اماما قله
قارشى هیچ برشی دوعایان لایقه وسعتی خیالز
ایکی یوزسنه اول بروده . قویده ویا ازمیرده
مجمول برکنج قیر اثرک یشیلری ایلیک چوره ک ابتدائی
صیرمه نقشلری اوکنده دولفه هیچ و حیرت دوشیور .
بو حیرت اوزرنه برایی مکرر ده ایتسندن صکر

وفیق پاشا اوله سندن چقدق . آقام اولمشدی دیشاریده
باغیه ناظر اوسی اوز تولور تر اسده کوچوک براسکله
اوزنده کاره یم بووک برسنی دوریوردی ،
سینیک اوستنده نخته قاشیقروا طرافنده ، کوچوک
میندرل و ردی ، یارافلر اچینده غاب اولان سر
برلوه اوزرنه «بهرارلوق» نک بوسفرده یشیل
جامع اماملریه افطاری یییدی آقامک تاریخی حک
ایلدیشدی . مادام بای بزه چایی «غریبا خانه
القلقن» جازنده هر طرف کی صارماشقری اچینده
قلا ن برقر به ده حاضر لاشدی . اسنی ساز صندلرله
اوزاندق . نفیس برچین چالیدن بوکولر آفرق
اطرافده تکلف ایدن آقام لاجورد لکنه و بر
طرفنده باغیه برهلاک ترسم ایتدی آلا توره یشیل
سپاه دارالرق صوصدق .

اوزندن ، صو واذان سسلری کیور ،
هو آقام دومانلرک عالیه وی قوقلرله دولیوردی ،
راسملر بز دوفونه ج قدر قیق چپیوردی .
اخروی سرت قوقلری ده اوقله نفر ایتک
باشلایان باغیه ک هر طرفنده ، شدی یشیل مولیر
دها وجدله ، دها راخته دویوردی ...

پروسه دن آیرلقدن صو کره فرانسواییلر دها
بخت ایدیلدی بک ایشتمده . بروده وفات ایتدیکنی
بک چوق صو کره اوکریم .